

Bio-ecologische isolatiematerialen en technische goedkeuringen

Inleiding

Vaak horen we dat bio-ecologische isolatiematerialen geen technische goedkeuring in ons land (ATG) hebben. Voor de meerderheid van de bio-ecologische isolatiematerialen klopt dit. Maar al deze materialen hebben wel een technische goedkeuring in de landen van herkomst (meestal Duitsland of Oostenrijk, soms ook Nederland, Frankrijk, Zwitserland). Bovendien hebben al deze materialen ook een CE-markering, hetgeen betekent dat ze conform zijn met de EU-wetgeving terzake. Die CE-markering vloeit voort uit de conformiteit van de nationale technische goedkeuring met een geharmoniseerde EU-norm voor dit soort materiaal, of uit een ETA.

Wat is een ETA?

Een ETA (European Technical Approval / Europese Technische goedkeuring) is een gunstige beoordeling van een bouwproduct, voor de toepassing waarvoor dat bouwproduct bedoeld is. Producten die een ETA verkregen, mogen de CE-markering dragen.

De goedkeuring is gebaseerd op de zes 'essentiële vereisten', waaraan bouwmaterialen moeten voldoen volgens de EU- Bouwproductenrichtlijn 89/106/EEC (CPD: Construction Products Directive).

De 'essentiële vereisten' zijn, samengevat:

- 1) Mechanische weerstand en stabiliteit.
- 2) Brandveiligheid.
- 3) Hygiëne, gezondheid en milieu.
- 4) Veiligheid tijdens gebruik.
- 5) Geluidsbescherming.
- 6) Energiebesparing en warmte-opslag.

Een ETA kan worden verleend indien aan één van de volgende voorwaarden voldaan is:

- Er bestaan geen relevante geharmoniseerde EU-standaarden voor dit product.
- De Europese Commissie heeft geen mandaat gekregen om een geharmoniseerde standaard op te maken voor dit product.
- De Europese Commissie oordeelt dat er (nog) geen geharmoniseerde standaard voor dit product opgemaakt kan worden.

-Het product is significant anders dan de andere producten uit de relevante geharmoniseerde standaarden.

Dit is het geval voor de meeste isolatiematerialen op basis van land- en bosbouwgrondstoffen, maar ook voor bepaalde types van klassieke isolatiematerialen, zoals rotswol, EPS enz... (vooral in combinatie met buitenbepreistering) en voor een hele reeks andere bouwmaterialen en accessoires.

Om legaal op de markt gebracht te kunnen worden in de EEA-landen (European Economic Area / Europese Economische Ruimte), is het immers noodzakelijk dat een product voldoet aan Europese geharmoniseerde standaarden. Die bestaan echter niet voor alle producten, zeker niet voor alle innovatieve of nieuwe bouwmaterialen. Vandaar de ontwikkeling van ETA's.

Voor de bio-ecologische isolatiematerialen bestaat er enkel een geharmoniseerde norm voor fabrieksmatig geproduceerde isolatiematerialen uit houtvezels (WF – EN 13171 / WF staat voor 'wood fibres'). Al de andere zijn afhankelijk van ETA's.

Een ETA is in alle landen van de EEA voor vijf jaar geldig en kan daarna hernieuwd worden.

Een ETA wordt afgeleverd door EOTA (European Organisation for Technical Approvements / Europese Organisatie voor Technische Goedkeuringen). EOTA bestaat uit de instituten die in elke EU-land instaan voor de technische goedkeuringen voor bouwproducten. Voor België gaat het om BUtgb (Belgische Unie voor de technische goedkeuring in de bouw). EOTA zetelt in Brussel.

Meer informatie:

www.eota.eu

ec.europa.eu/enterprise/construction/internal/intmar.htm

www.vibe.be

Lijst technische goedkeuringen op Europees niveau voor bio-ecologische isolatiematerialen die in België verdeeld worden

Bijna alle isolatiematerialen uit de VIBE-databank hebben een ATG (Belgische technische goedkeuring), een CE-markering ofwel (meestalm) een ETA. Voor elk isolatiemateriaal kan er in elk geval een technische goedkeuring in het land van herkomst bewezen worden.

Onderstaande lijst bevat alle merken van bio-ecologische isolatiematerialen die in ons land verdeeld worden en die in de VIBE-databank terug te vinden zijn.

Indien u onvolledigheden vindt in deze lijst, gelieve dan het VIBE – secretariaat te contacteren.

Legende bij de tabel:

'Fabrikant' = naam producent

'Productnaam' = naam product / type

'Soort grondstof' = basisgrondstof

'CE-conformiteit / Technische goedkeuring' bevat:

-ETA + nummer van de ETA

-DIBt (Deutsches Institut für Bautechnik); kent Duitse technische goedkeuringen toe en staat in voor ETA

-OIB (Österreichisches Instiut für Bautechnik); kent Oostenrijkse technische goedkeuringen toe en staat in voor ETA

-ÖTZ-: Oostenrijkse technische goedkeuring + nummer van de goedkeuring

-ATG: Agrément Technique – Technische goedkeuring: Belgische technische goedkeuring + nummer van de goedkeuring.

-Z-... : nummer van Duitse technische goedkeuring

-CE-conformiteit WF – EN 13171 (bij houtvezelisolatie): conform geharmoniseerde norm

-(MPA NRW) = controlerend instituut (staat steeds tussen haakjes)

'Lambda-waarde':

-d = lambda-d = gedeclareerde waarde (Duits: Nennwert)

-meetwaarde (Duits: Bemessungswert) = meetwaarde volgens Duits controlerend instituut of DIBt in praktijk-omstandigheden = waarde die in berekeningen meegenomen wordt ('rekenwaarde').

'Natureplus label': duidt aan of het materiaal het label 'natureplus' behaald heeft. Dit label duidt aan dat er een technische goedkeuring is en dat het materiaal voldoet aan de strengste normen en grenswaarden inzake gezondheid en milieu.

Al deze materialen, de door VIBE vzw erkende verdelers, aannemers en architecten en kan u vinden op de website van VIBE vzw: www.vibe.be, zoek in de databank.

Fabrikant	Productnaam Type	Soort grondstof	CE-conformiteit Technische goedkeuring	Lambda- waarde	natureplus- label
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm flexCL 040	Gerecycleerd papier (zachte platen)	BZP (Datenbank für bautechnische Zulassungen) Z-23.11-1978	d 0,039 meetwaarde 0,040	
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm fineFloc	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 12/0474 DIBt	d 0,039 meetwaarde 0,040	
isofloc Wärmedämmtech nik D	isofloc L	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 05/0226 DIBt	d 0,039 rekenwaarde 0,040	x
isofloc Wärmedämmtech nik D	isofloc woodfiber	Houtvezels (vlokken)	BZP (Datenbank für bautechnische Zulassungen) Z-23.11-2006	meetwaarde 0,040	
Dämmstatt W.E.R.F. D	Dämmstatt CI 040 boratfrei Klima-Tec-Flock boratfrei Klima-Tec-Schütt Dämmstatts CI Dämmschüttung boratfrei biocell isofloc bf, isofloc´sb	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 04/0081 DIBt ETA 04/0080 DIBt BZP (Datenbank für bautechnische Zulassungen) Z-23.16-1554	(<i>machinaal verwerkt</i>) d 0,038 meetwaarde 0,040 (<i>handmatig verwerkt</i>) 0,043 meetwaarde 0,045	X (isofloc F)
Peter Sepele A	Thermofloc	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 15/0891 DIBt BZP (Datenbank für bautechnische Zulassungen) Z-23.11-2015	d 0,039 meetwaarde 0,040	X
Steico D	Steico Zell	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 12/0011 Z-23.11-1120	d 0,038 meetwaarde 0,040	

Isoproc B	DOLCEA i3	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 13/0526 UBATc	d 0,038 (inblazen) D 0,041 (openblazen)	
Isocell B, A	Isocell	Gerecycleerd papier (vlokken)	ETA 06/0076 OIB (MPA NRW) Z-23.11-1236	d 0,039 meetwaarde 0,039	
Terre B	Pan Terre Nature Acoustix (<i>geluidsisolatie</i>)	Gerecycleerd papier & vlasscheven (halfharde platen)	ETA - 09/0020	0,053	
Thermo Natur D	Thermo-Hanf Premium	Hennepvezels	ETA 05/0037 DIBt Z-23.16-1577	d 0,040 meetwaarde 0,040	X
Thermo Natur D	Thermo-Jute Duo, Thermo-Jute 100	Hennepvezels	ETA-14/0479	meetwaarde 0,040	x
Thermo Natur D	Thermo-Hanf combi jute	Hennepvezels + jutevezels	ETA-05/0037 Z-23.16-1577	d 0,04	x
Waldvirtler Flachshaus A	WALDLAND Baustrohballen	strobalen	ETA - 10/0032 OIB	Standaard 0,050 Compact 0,080	
Isovlas Oisterwijk NL	Isovlas PL	Vlasvezels	KOMO-SKH attest 20923/13 (BRL 0101)	0,044	
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm Holzflex 040 Holzflex Mais Holzflex Protect	Houtvezels (zachte platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,038 meetwaarde 0,040	X
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm UD Standard	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,047 meetwaarde 0,050	x
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm UD Protect	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,051 meetwaarde 0,054	X
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm UD 22	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,046 meetwaarde 0,050	

Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm HDP 040	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,039 meetwaarde 0,041	
Homann Dämmstoffwerk D	Homatherm Silent Top	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA NRW) Z-23.15-1417	d 0,046 meetwaarde 0,050	
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Thermofibre	Houtvezels (vlokken)	ETA 12/0181	meetwaarde 0,040	
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermosafe + Thermosafe Homogen	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,037 meetwaarde 0,040	X
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermosafe-wd	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,039 meetwaarde 0,042	X
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermosafe-nf	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,039 meetwaarde 0,042	
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Multiplex- Top	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,046/0,044 meetwaarde 0,050/0,047	X

Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Multiplex-bit	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt	d 0,047	
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermoflex	Houtvezels (zachte platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,038 meetwaarde 0,039	X
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Ultratherm	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,043 meetwaarde 0,046	X
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermoflat	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,039 meetwaarde 0,042	X
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermofloor	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,039 meetwaarde 0,042	
Gutex Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermowall	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,039 meetwaarde 0,042	X
Gutex H Holzfaserplattenwerk D	Gutex Thermowall-gf	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart)	d 0,043 meetwaarde	X

			0672-CPD I-13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	0,046	
Gutex H Holzfaserplattenwerk D	Gutex Standard- n	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,046 meetwaarde 0,050	
Gutex H Holzfaserplattenwerk D	Gutex Happy Step	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 (MPA Stuttgart) 0672-CPD I- 13.10.106 DIBt Z-23.15-1404	d 0,046 meetwaarde 0,050	
Inthermo	Inthermo Holzfaserdämm- platten	Houtvezels (halfharde platen)	/ (MPA NRW) Z-33.47-668	0,051	
Inthermo	Inthermo ETICS	ETICS houtvezel isolatie met buitenbepleis- tering voor houtskeletbou- w	ETA - 11/0328		
Inthermo	Inthermo ETICS	ETICS houtvezel isolatie met buitenbepleis- tering voor metselwerk	ETA - 11/0329		
Pavatex CH	Diffutherm	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	d 0,044 meetwaarde 0,045	x
Pavatex CH	Dämmkeil	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	E 0,038 meetwaarde 0,040	
Pavatex CH	Isolair Isolair L	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	d 0,047	X

				meetwaarde Isolair 0,05	
				meetwaarde Isolair L 0,050	
Pavatex CH	Pavatherm	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,040	X
Pavatex CH	Pavatherm-TW	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 1371 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,040	X
Pavatex CH	Pavatherm-HB	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,040	X
Pavatex CH	Pavatherm-Plus	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,045	X
Pavatex CH	Pavatherm- Floor-NK	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,045	X
Pavatex CH	Pavaflat	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,050	
Pavatex CH	Pavapor	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,040	X
Pavatex CH	Pavastep	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,049	X
Pavatex CH	Pavaboard	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15-1429	meetwaarde 0,049	
Steico D	Steico Flex	Houtvezels (zachte platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,038 meetwaarde 0,039	X
Steico D	Steico Therm	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,040 meetwaarde 0,041	X
Steico D	Steico Special	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171	d 0,047	X

			Z-23.15.1452	meetwaarde 0,049	
Steico D	Steico Boden (Steico Floor)	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,040 meetwaarde 0,041	X
Steico D	Steico Top (Steico Roof)	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,040 meetwaarde 0,040	X
Steico D	Steico Universal Naturharzgebun den	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,049 meetwaarde 0,051	X
Steico D	Steico Universal bituminiert	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,049 meetwaarde 0,051	X
Steico D	Steico Protect	Houtvezels (halfharde platen)	CE-conformiteit WF – EN 13171 Z-23.15.1452	d 0,049 meetwaarde 0,051	X
Black Mountain Insulation UK (toegevoegd 04.2012)	Black Mountain Sheeps wool insulation	Schapenwol	CE-conformiteit (Bio Composites Centre Univ. Wales) BMI-4-0410 /	d 0,0404	
Isoschelp schelpenisolatie (toegevoegd 10.2012)	Isoschelp	Schelpenisolati e	Bepaling warmtegeleiding scoëfficiënt (TNO 2000-BT-BK- R0063)	d 0.106	
Le Relais (toegevoegd 10/2014) F	Métisse	Gerecyclede textielvezels (katoen)	ETA-12/0009 Volgens NF EN 12664 (gelijk aan NEN EN 12664	d 0,038	
Technopor	TECHNOpor Perimeter 50	Glasschuim granulaat	BZP (Datenbank für bautechnische Zulassungen) Z-23.34-1526	nat: 0,12 droog: ≤25cm → λ0,085 >25cm → λ0,075	